

Kenta lever. Och det är ren tur.

Det var en vanlig tisdag. Snart dags för lunch. Då hände det. Med ett öronbedövande brak landade ett och ett halvt ton knappt en halv meter ifrån Kenta. En tungt lastad grävmaskin hade tappat både redskap och last. En sekunds missad uppmärksamhet och vardagen för Kenta och hans familj hade förändrats för alltid.

Tusentals gräv- och lastmaskiner är i jobb varje dag runt om i Sverige.

Maskinfabriken är många, maskintyperna likaså. Många maskiner är byggda för att kunna växla mellan olika redskap, ibland byter maskinföraren redskap trettio gånger om dagen.

Med olika fabrikat och olika maskintyper följer olika säkerhetsrutiner. Vissa maskiner har dubbelkopplingar för att säkra att redskap sitter fast. Vanligt är indikatorpinnar som ska visa att redskapet är låst, liksom indikatorer i form av lampor eller ljudsignaler.

Men ibland fungerar inte säkerhetsanordningarna som tänkt. Då tappas ett redskap. I bästa fall landar det på marken, i sämsta fall på en människa. Då kan konsekvenserna bli ödesdigra. En svår olycka är ett faktum.

Du som är maskinförare eller som jobbar på marken är skyldig att följa de säkerhetsinstruktioner, regler och rutiner som finns på arbetsplatsen.

FÖR DIG SOM ÄR MASKINFÖRARE / JOBBAR PÅ MARKEN:

Lås säkert och rädda liv

En folder om vikten av att låsa redskap kopplade till entreprenadmaskiner på ett säkert sätt

Tips till dig som maskinförare

Du som är maskinförare har ansvar för att alltid följa de säkerhetsrutiner som finns för din maskin:

- Kontrollera din maskins säkerhet dagligen.
- Se till att du får kunskap om hur redskapen på din maskin byts och låses på ett säkert sätt.

Försäkra dig om att ditt redskap är låst genom att:

- Ta några sekunder, tryck redskapet i marken, och/eller, om du har rototilt, vrid det mot dig för att se efter.
- Ta några minuter för att gå ut och se efter, det är det bästa sättet. Om det behövs – be en kollega kontrollera.
- Se till att det inte finns jord eller smuts mellan redskapet och snabbfästet.
- Börja aldrig jobba utan att vara säker på att ditt redskap är 100 procent säkert låst.
- Lyft aldrig ovanför en kollega.

Tips till dig som jobbar på marken

- Gå aldrig under redskap eller för nära maskiner som arbetar.
- Om du måste passera maskin i arbete, ha ögonkontakt med maskinföraren.
- Visa hänsyn och ha förståelse för att maskinföraren har begränsad möjlighet att se och höra det som händer på marken.
- Ta ögonkontakt med maskinföraren och visa att du vill att föraren ska kontrollera låset på redskapet.

Slutligen. **Anmäl alltid om du råkar ut för ett tillbud eller en olycka!**
Dra lärdom av det som hänt.

Turen räddade Kenta. Låt din kunskap rädda fler.

Detta är en informationsfolder framtagen av Prevent tillsammans med Maskin-entreprenörerna, Byggnads och SEKO. Foldern handlar om vikten av att låsa maskinredskap på ett säkert sätt. Kopplat till foldern finns en film – **“Lås säkert – det kan gälla livet”** – och en folder som vänder sig till chefer och andra som har arbetsmiljöansvar.

Du hittar materialet på www.prevent.se/sakrakopplingar.

Tänk på att alltid:

- Ta dig tid att kolla att redskapet på maskinen är säkert låst.
- Ta dig tid att visa hänsyn om du jobbar på marken.

Det är en liten investering. Ett tappat redskap kan kosta ett liv.

Uttalanden av intervjuade i projektet:

“Det blev en jäkla smäll och hela bygget stannade upp. Hade jag inte tagit de där stegen åt sidan hade jag inte suttit här idag.”
Kenta Sjölund, lagbas

“Jag går själv aldrig under ett redskap. Jag vet att det är svårt att se alla på marken från maskinen.”
Hasse Olsson, maskinförare

“Jag har min rutin och kollar alltid att redskapet är låst. Jag vill jobba säkert.”
Frasse Lundqvist, maskinförare

“Vi måste börja prata om det här. Jag tror man skäms lite om det händer. Men för att komma till rätta med problemet måste frågan upp på bordet.”
Fredrik Persson, ombudsman, SEKO

“Jag vill inte bara gå och vänta på nästa olycka. Vi måste alla hjälpas åt och snacka om det här. Det är ett oerhört allvarligt problem och jag tror de tillbud vi får in bara är toppen på ett isberg.”
Rolf Tengné, arbetsmiljöingenjör

“Vi har ett gemensamt ansvar för att informera om det här problemet. Det är viktigt! Vi vet att olyckor kan få svåra konsekvenser.”
Åsa Källvik, miljö- och teknikchef, Maskinentreprenörerna